

ΑΝΑΡΤΗΤΕΑ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Αρ. Πρωτ. 4818/3.10.2017

ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΡΑΣΗΣ**ΑΠΟΦΑΣΗ
148/2017**

Η Ολομέλεια του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου, συνήλθε σε συνεδρίαση στον συνήθη γι' αυτό τόπο την 10.1.2017 και ώρα 10:00, προκειμένου να συζητήσει επί της κατωτέρω υποθέσεως. Συγκροτήθηκε από τους: Αθανάσιο Κουτρομάνο, πρόεδρο, Ξενοφώντα Μορώνη, αντιπρόεδρο, και τα μέλη: Δήμητρα Παπαδοπούλου, Νικόλαο Κιάο, Βασίλειο Καραποστόλη Γεώργιο Σαρειδάκη, Ευαγγελία Μήτρου, Καλλιόπη Διαμαντάκου και Γεώργιο Πλειό. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Στυλιανή Γαλάνη, υπάλληλος του ΕΣΡ.

Αντικείμενο της συζήτησης ήταν η ενδεχόμενη παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας από τον τηλεοπτικό σταθμό με τον διακριτικό τίτλο APT TV, ιδιοκτησίας της εταιρείας με την επωνυμία «CITY NEWS AE», αναφορικά με την προβολή προγράμματος προδημοψηφισματικού περιεχομένου κατά την παραμονή του δημοψηφίσματος και κατά την ημέρα του δημοψηφίσματος της 5^{ης} Ιουλίου 2015.

Για τον έλεγχο σχηματίστηκε φάκελος με αριθμό 577/14.10.2015, ο οποίος χρεώθηκε στη διοικητική υπάλληλο Αικατερίνη Κοντοπούλου και στην ειδική επιστήμονα Πάρη Καρατζόγλου. Η Διοικητική Υπάλληλος υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1330/16.10.2015 έκθεση καταγραφής των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης. Στην συνέχεια, η Ειδική Επιστήμων υπέβαλε στο ΕΣΡ την με αριθμό πρωτοκόλλου 1438/10.11.2015 νομική εισήγησή της.

Κατά τη συζήτηση της υπόθεσης, για λογαριασμό της λειτουργούσης τον σταθμό ως άνω εταιρείας παρέστησαν οι Κωνσταντίνος Σκανδαλάκης (τεχνικός διευθυντής) και ο πληρεξούσιος δικηγόρος του Νικόλαος Σαλαβράκος, δικηγόρος Αθηνών. Ερωτηθέντες από τον Πρόεδρο, οι εκπρόσωποι της εγκαλουμένης απάντησαν ότι γνωρίζουν το περιεχόμενο του φακέλου, έλαβαν δε τον λόγο και ανέπτυξαν τους

ισχυρισμούς τους. Ζήτησαν στη συνέχεια -και η Ολομέλεια δέχτηκε- να τους παρασχεθεί προθεσμία για την κατάθεση εγγράφου υπομνήματος μέχρι και την 17.01.2017 και ώρα 14.00 και η συζήτηση κηρύχθηκε περαιωμένη. Ο σταθμός κατέθεσε στη Γραμματεία το με αριθμό πρωτοκόλλου 207/17.01.2017 υπόμνημα.

Την 30^η.8.2017 και ώρα 10.00 η Ολομέλεια συνήλθε σε διάσκεψη επί της υποθέσεως, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου. Παρέστησαν τα αυτά ως άνω μέλη της, με απόντα τα μέλη Νικόλαο Κιάο και Ευαγγελία Μήτρου. Χρέη γραμματέως εκτέλεσε η Αναστασία Μαραζίδου, υπάλληλος του ΕΣΡ. Η Ολομέλεια, αφού παρακολούθησε την επίμαχη ροή προγράμματος και άκουσε τον Γεώργιο Πλειό εκ των μελών της, που είχε ορισθεί, από τον Πρόεδρο, εισηγητής.

ΣΚΕΦΤΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ ΚΑΙ ΑΠΟΦΑΣΙΣΕ ΩΣ ΕΞΗΣ

I. Νομικό Μέρος

1. Το ΕΣΡ είναι η αρμόδια κατά το Σύνταγμα Αρχή (άρθρο 15 παρ. 2) για την άσκηση του άμεσου ελέγχου του κράτους επί της ραδιοφωνίας και της τηλεόρασης και την επιβολή των προβλεπόμενων διοικητικών κυρώσεων. Ο άμεσος έλεγχος του κράτους έχει ως σκοπό, μεταξύ των άλλων, την αντικειμενική και με ίσους όρους μετάδοση των πληροφοριών και των ειδήσεων.

2. Την παραμονή και την ημέρα διενέργειας των δημοψηφισμάτων απαγορεύεται η μετάδοση εκπομπών και μηνυμάτων προδημοψηφισματικού περιεχομένου. Ειδικότερα, η παράγραφος 2 του άρθρου 48 του ΠΔ 26/2012 ορίζει τα εξής: *«Κατά την ημέρα διενέργειας των βουλευτικών εκλογών, των ευρωεκλογών ή των δημοψηφισμάτων, καθώς και την παραμονή αυτής απαγορεύονται οι συγκεντρώσεις και οποιαδήποτε άλλη προεκλογική δραστηριότητα, όπως πραγματοποίηση ομιλιών, ανάρτηση και διανομή αφισών και εντύπων, μετάδοση εκπομπών και μηνυμάτων προεκλογικού περιεχομένου»*. Εξάλλου, η παράγραφος 12 της ΚΥΑ 10930/2015 που αφορούσε τους όρους τηλεοπτικής προβολής των απόψεων για το δημοψήφισμα της 5^{ης} Ιουλίου 2015 όριζε τα εξής: *«Κατά την διάρκεια της προηγούμενης ημέρας, καθώς και κατά την ημέρα διεξαγωγής του δημοψηφίσματος και μέχρι τις 19:00 δεν επιτρέπεται η μετάδοση διαφημιστικών μηνυμάτων και συγκεντρώσεων ή άλλων*

εκδηλώσεων των Επιτροπών Υποστήριξης ή των κομμάτων με εξαίρεση τις δηλώσεις των επικεφαλής των Επιτροπών Υποστήριξης και των αρχηγών κομμάτων που γίνονται κατά την διάρκεια της δημοψηφισματικής διαδικασίας». Η μη τήρηση των παραπάνω υποχρεώσεων που απέρρεαν από την ΚΥΑ 10930/2015 συνιστούσε παραβίαση της ραδιοτηλεοπτικής νομοθεσίας. Ειδικότερα, η παράγραφος 13 της ΚΥΑ 10930/2015 όριζε τα εξής: «Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) μεριμνά για την τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρούσα απόφαση και μπορεί να ζητά, για τον έλεγχο αυτόν, οποιοδήποτε στοιχείο. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων αυτών αποτελεί παραβίαση της νομοθεσίας που διέπει την λειτουργία των ιδιωτικών ραδιοτηλεοπτικών σταθμών, κατά την έννοια των άρθρων 4 και 8 του Ν. 2328/1995 (Α' 159), καθώς και του άρθρου 12 και της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του Ν. 2644/1998 (Α' 233), όπως ισχύουν. Ειδικώς, η μη τήρηση των υποχρεώσεων της παραγράφου 11 του παρόντος επισύρει τις κυρώσεις του Ν. 3603/2007, όπως ισχύει. Το Ε.Σ.Ρ. μπορεί, στο πλαίσιο των σχετικών ελεγκτικών αρμοδιοτήτων του, να ζητά από τους ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς την υποβολή, εντός ευλόγου χρόνου, συγκεκριμένων στοιχείων».

3. Τέλος, κατά τα στοιχεία β και ε της παραγράφου 1 του άρθρου 4 του Ν. 2863/2000, το Ε.Σ.Ρ ελέγχει την τήρηση των όρων που προβλέπονται στην εκάστοτε ισχύουσα ραδιοτηλεοπτική νομοθεσία και επιβάλλει τις από το άρθρο 4 του Ν. 2328/1995 προβλεπόμενες κυρώσεις. Όπως προκύπτει περαιτέρω από το άρθρο 4 παρ. 1 στοιχείο α του Ν. 2328/1995, η ως άνω αρμοδιότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων υφίσταται και για κάθε περίπτωση παραβίασης των νομοθετικών κανόνων που διέπουν έστω και έμμεσα τους ιδιωτικούς τηλεοπτικούς σταθμούς και γενικότερα τη λειτουργία της ραδιοτηλεόρασης.

4. Από τον συνδυασμό των ως άνω διατάξεων προκύπτει, ότι την παραμονή και την ημέρα διενέργειας των δημοψηφισμάτων απαγορεύεται η μετάδοση εκπομπών και μηνυμάτων προδημοψηφισματικού περιεχομένου, καθώς επίσης και συγκεντρώσεων και άλλων εκδηλώσεων των κομμάτων και των επιτροπών υποστήριξης. Εξαιρούνται από την απαγόρευση αυτή οι δηλώσεις των αρχηγών των κομμάτων και των επικεφαλής των επιτροπών υποστήριξης. Είναι δε σαφές ότι στόχος της απαγόρευσης είναι να μπορέσει το εκλογικό σώμα να αποφασίσει για την ψήφο του με νηφαλιότητα και ψυχραιμία και να εκφράσει εντέλει την πολιτική του

βούληση ανεπηρέαστο από ειδήσεις και σχόλια προδημοψηφισματικού περιεχομένου της τελευταίας στιγμής.

II. Πραγματικό Μέρος

Από τα έγγραφα του φακέλου, στα οποία περιλαμβάνονται και οι ευρισκόμενοι στο αρχείο του ΕΣΡ ψηφιακοί δίσκοι με την επίμαχη ροή προγράμματος, και τους ισχυρισμούς της εγκαλουμένης (προβληθέντες προφορικός και εγγράφως), προκύπτουν τα εξής:

Κατά τη μετάδοση της εκπομπής « Η άλλη Ελλάδα» της 4^{ης}.07.2015 καθώς και της 5^{ης}.7.2017(σε επανάληψη), προβλήθηκε από τον ως άνω τηλεοπτικό σταθμό συζήτηση προδημοψηφισματικού χαρακτήρος υπό την εκθεθείσα έννοια. Η όλη συζήτηση περιλαμβάνεται στην σχετική έκθεση πραγματικών περιστατικών, μέρος δε αυτής το πλέον χαρακτηριστικό περιέχεται και στην εισήγηση της Ειδικής Επιστήμονος και έχει κατά λέξιν ως εξής:

«4/7/2015

Εκπομπή «Η ΑΛΛΗ ΕΛΛΑΔΑ»

Παρουσιαστής: Πάνος Μπάος

Καλεσμένοι: κ.κ. Αντώνης Σουραϊτης (κτηνοτρόφος), Αθανάσιος Μακαρόνας (αρχιτέκτονας-μηχανικός) και Κατερίνα Καλακμπόρ (επιχειρηματίας-πολιτευτής Ν.Δ.).

Με την έναρξη της εκπομπής στις 20:03 ο παρουσιαστής εμφανίζεται φορώντας μια λευκή μπλούζα με αναγραφή της λέξης «ΟΧΙ» και «ΝΑΙ» σε διάφορα μεγέθη σε όλη της την επιφάνεια.

20:03 Μπάος: «... ..θα τοποθετηθώ, προσωπική μου άποψη βέβαια βλέπετε και από το t-shirt το μπλουζάκι που φοράω είναι δημοκρατικότατο, έχει όλες τις απόψεις πάνω του «ναι», «όχι», «ναι», «όχι», «ναι», «όχι». Ψηφίζουμε «όχι», ψηφίζοντας «ναι» στην αξιοπρέπεια, ψηφίζουμε «όχι» στον φόβο και στην υποδούλωση, ψηφίζοντας «όχι» στην ουσία ψηφίζουμε «ναι» στον διάλογο, «ναι» στο σωστό, αξιοπρεπή και ειλικρινή διάλογο....»

20:06 (ένδειξη αρχείου 0:06:37) Μπάος: Και αν ο διπλανός μας είναι αδύναμος, να τον πιάνουμε από το χέρι και να του πούμε «έλα εδώ, μπορώ να σε στηρίξω εκεί μέχρι εκεί που μπορώ. Μπορείς να έχεις και εσύ μια καλύτερη ζωή, ένα καλύτερο μέλλον». Αυτό θέλουμε λοιπόν με το «όχι», με το «όχι» σε ένα δημοψήφισμα που εγώ δεν συμφωνώ όπως διαμορφώθηκε στην πορεία γιατί είναι η υπέρτατη δημοκρατική έκφραση της κοινωνίας, ενός λαού.

20:07 (ένδειξη αρχείου 0:07:20) Πολιτικός Σχολιασμός

21:12 (ένδειξη αρχείου 0:12:30) Πολιτικός Σχολιασμός

Στις 20:13 (ένδειξη αρχείου 0:13:30) όσο ο παρουσιαστής καλωσορίζει την 1η καλεσμένη της εκπομπής κ. Κατερίνα Καλακμπόρ επιχειρηματία και πολιτευτή της Ν.Δ. , εκείνη δείχνει στην κάμερα μια πινακίδα όπου αναγράφεται η λέξη «ναι».

20:20 (ένδειξη αρχείου 0:20:27) Πεπερέτος (πρόεδρος στο σύνδεσμο ελληνικής κτηνοτροφίας, μέλος στο ΔΣ της ΠΑΣΕΓΕΣ): ...Έτσι λοιπόν δεν έχουμε δικαίωμα εμείς να πούμε, κανένα δικαίωμα, να πούμε στους αγρότες ψηφίστε «ναι». Αντίθετα θα έλεγα, αυτή είναι η γνώμη μου, έχουμε την υποχρέωση να πούμε να ψηφίσουν «όχι», να αντιταχθούν σε αυτόν τον ζυγό που πάνε να μας βάλουν για πολλά χρόνια μπροστά.

Μπάος: Σωστά.

Πεπερέτος: Έχουμε υποχρέωση στις νέες γενιές, στα παιδιά μας, στα εγγόνια μας να αντισταθούμε και να πούμε «όχι», όπως είχανε πει και οι πρόγονοί μας πολλές φορές και έφτιαξαν αυτόν τον πολιτισμό της Ευρώπης...

Στις 20:40 (ένδειξη αρχείου 0:40:13) ο κ. Μπάος απευθύνεται στην καλεσμένη κ. Κατερίνα Καλακμπόρ: Κυρία Καλακμπόρ, εσείς είσατε υποστηρικτής του «ναι». Δεν μου αρέσει να χρησιμοποιώ λέξεις και εκφράσεις όπως «οπαδός» κλπ. Είσατε υποστηρικτής του «ναι». Το «ναι» για τους μετανάστες δεν είναι κάπως αρνητικό;Το «ναι» δεν μπορεί να είναι, να φέρει σε δυσμενές σημείο και βαθμό αυτούς τους ανθρώπους και την παρουσία τους στην Ελλάδα; ...

Λεζάντες: Ναι στην Ελλάδα όχι στην δουλοπρέπεια και το φόβο, Το «όχι» δεν σημαίνει έξοδος από το ευρώ, Αντιδρά ο Τάκης Πεπερέτος στο «ναι» της ΠΑΣΕΓΕΣ, «Κάλπικο» «ναι» από την ΠΑΣΕΓΕΣ με παρόντες 22 αντιπροσώπους από τους 120...»

III. Υπαγωγή

Υπό τα εκτεθέντα, καθίσταται σαφές ότι η εγκαλούμενη εταιρία – δια του προσώπου στο οποίο είχε αναθέσει το σχετικό έργο- παραβίασε (εκ προθέσεως) τις αναφερόμενες στο νομικό μέρος της παρούσης διατάξεις και, επομένως, πρέπει να επιβληθεί στον εγκαλούμενη διοικητική κύρωση.

Κατά την πλειοψηφήσασα στην Ολομέλεια γνώμη, επιβλητέα κύρωση είναι εκείνη της συστάσεως, ενόψει κυρίως της αοριστολογίας που διέκρινε την επίμαχη συζήτηση, πράγμα που καθιστούσε αυτή αντικειμενικώς αλυσιτελή στην άσκηση υπολογίσιμης επιρροής σε μέλη του Εκλογικού Σώματος. Κατά την γνώμη όμως δύο μελών (της Καλλιόπης Διαμαντάκου και του Γεωργίου Πλειού) έπρεπε να επιβληθεί στον εγκαλούμενη πρόστιμο 15.000€.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ ΤΟ ΕΣΡ

Δέχεται ότι η εγκαλούμενη εταιρία « CITY NEWS ΑΕ» τέλεσε – εκ προθέσεως – την διοικητική παράβαση της προβολής εκπομπής με προδημοψηφισματικό χαρακτήρα κατά την παραμονή και κατά την ημέρα του δημοψηφίσματος της 5^{ης} Ιουλίου 2015. Επιβάλλει στην εγκαλούμενη την διοικητική κύρωση της συστάσεως: να μην επαναλάβει την παράβαση στο μέλλον.

Κρίθηκε και αποφασίστηκε την 30^η Αυγούστου 2017. Δημοσιεύτηκε κατά την 20^η Νοεμβρίου 2017.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Ε.Σ.Ρ.

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΜΑΝΟΣ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΜΑΡΑΖΙΔΟΥ